

Guttormur Djurhuus, fiskaseljari um Framtaksloysn:

Latið Fiskavirking fara ber tað seg ikki

-Um ein letur Fiskavirking fara, so noyðist sölulíðið at hugsa seg um og endurnýggja seg. Tað eru tí fleiri ting, sum tala fyri ikki at bjarga Fiskavirking, um tankin aftanfyrir er at bjarga Fiskasøluni. Um Fiskavirking ikki kann klára seg lata tað so fara. Tað er best og biligast fyri samfelagið sigur Guttormur Djurhuus, ið hevur tikist við at selja fisk í mong ár.

JAN MÜLLER

Nú Framtaksgrunnurin hevur boðað frá eini loysn í spurninginum um Fiskavirking hava vit vent okkum til ein teirra, sum hesi seinastu árin hevur fingist við at selja fisk. Tað er Guttormur Djurhuus í Kaldbak.

Guttormur Djurhuus dámar einki nýggju Framtaksloysnina. Hann sigur, at ein kann ikki lasta Fiskavirking fyri ta loysn, sum er komin undir land. -Fiskavirking var ein kreditorloysn. Alt var í kreppu í landinum, og tá mátti ein fáa eina skjóta umstrukturering fyri at samfelagið ikki skuldi steðga upp. Aftaná kann ein tó siga, at kanska longu tá hevði tað verið betri at latið tað farið vanliga konkursveg. Tá høvdu vit í dag havt eitt betri útgangstøði. Men soleiðis, sum leikur fór fram, kundi tað ikki ganga øðrvísi, enn tað gekk, og teir, sum tá tóku undir við modellinum Fiskavirking, søgdu, at tað var ein tíðarskulað loysn, og at tað skuldi loysast uppáttar aftaná.

Framhald av sðu 2

Tað er lítill ivi um, at tað er ólíka dýrari at skapa stríð millum ymiskar samfelagsbókar, heldur enn at gjalda eina lítla symbolska upphædd sum kundi ført frið, semju og í menniskjum góðan tokka við sær.

Tí tað ber ikki til at velja annað burtúr? Prime hevur ikki tað stóru mennandi effektina. Prime setur ongur ella bert fáar spurningar. Prime er ikki atlað at verða ein avbjóðing. Rásin er neutral og smávegis indoktrinerandi. Prime setir ikki spurnadartekin við nakð serligt av samfelagsligum relevansi. Tvørturímóti hyggur tú einans eftir Prime ber til, at fara rættiliga óengagjaraður gjøgnum tilveruna.

Forkomið fleiri arbeiðsplássum enn hann hevur skapt

Men so kom hesin vanlukku Framtaksgrunnur. Hann sigur seg nú við tí modellinum, hann hevur upfunnið, at tað bjarga 700 arbeiðsplássum, men eg trúgvi, at Framtaksgrunnurin við sínum virksemi ella óvirksemi higartil hevur forkomið fleiri arbeiðsplássum, enn hann hevur skapt.

Guttormur Djurhuus ivast annars stórliga í, um Framtaksgrunnurin er kompetentur til at stýra øllum vinnulívi í Føroyum.

-Higartil hava teir so ikki víst framförtur. Teir bjargaðu í síni tíð Fiskasøluni og góvu henni møguleika at eyðræna Fiskavirking, og tí gekk tað skjótari at forkoma Fiskavirking. Tað er kanska ikki nakað minus við tí, men nú verða teir so noyðdir til fyri at bjarga síni egnu stóru fløgu, at roynd at finna eitt modell, sum kann forða fyri, at Fiskasølan aftur skjótt fer sama veg.

Guttormur Djurhuus roknar við, at Fiskasølan í ár kann vísa eitt yvirskot,

men tað er takka verið tí, at tað hevur gingið so illa hjá Fiskavirking. So kann ein tulka tað, sum ein vil.

Herdir

-Men er ikki vandi fyri, at samfelagið fer á heysin aftur, um ikki ein felagsloysn verður gjørd fyri fiskavirking?

-Samfelagið fer ikki á heysin av teirri grund. Tað verður kanska lítið virksemi í samfelagnum í eina stutta tíð, men vit eru so mikið herdir longu, at tað tola vit.

Guttormur Djurhuus heldur tað annars vera skeivt bara at skula lofta summum og ikki øðrum. -Hvør skal hava rætt til at bliva lofður og ikki spyr hann!

-Men nú verður tosað um ognartaka Fiskavirking. Hvát heldur tú um tað?

-Um so er at politikarunum ikki dáma tað modell, sum Framtaksgrunnurin nú er komin við, so mugu teir vælsaktan: hava allan rætt til at leggja uppí, tí her er jú talan um ein almennan grunn. Skulu vit ikki hava politikararnar at stýra tí almenna, so veit eg ikki, hvør skal gera tað.

-Men hvat heldur tú so vera skilabestu loysnina burtur úr øllum hesum?

-Tað er at lata tað fara, sum ikki kann standa.

-Men fer Fiskavirking á heysin, so meta mong, at tað verður seinur dagur, at nakað kemur í gongd aftur?

-Tað ber eg ongá bangheit fyri. Ræðumyndir eru nógv brúktar í so máta. Tað segði ein í síni tíð um bankarnar eisini, og tað besta hevði uttan iva verið tá at latið teir fara á heysin.

Guttormur Djurhuus heldur somuleiðis, at tað í síni tíð átti einki at verið at ivast í at latið Fiskasøluna fara á heysin.

-So leingi vit hava eina kapitalistiska skipan, so kunnu vit ikki annað enn lata tað fara, sum ikki kann standa. Annað var, um vit høvdu planbúskap, men tað hava vit ikki. Tað verður lovpriðað, og tað virkar eisini í ávisan mun at lata tað fara á heysin, sum ikki kann bera seg.

Lat Fiskavirking fara

-Hvørji eru ta tíni ráð? -Um Fiskavirking ikki kann klára seg, lat tað so

fara á heysin, sjálvandi. Tað er biligast og best fyri samfelagið.

-Men um virkini skulu í gongd hvør sær og nógv skal gerast við tey, hvør skal tá gjalda hetta?

-Tað verður so eitt vandamál hjá tí, sum keypir virkið at fáa tann kapital til vega, sum skal til fyri at nómótansgera virkið og reka tað víðari. Eg veit einki um, at ein seljari plagar at hava ampa av, at tann, sum keypir, skal gera eitt vánaligt keyp, so hann ikki klárar raksturinn víðari, og tí steðgar söluni. Tað plagar so ikki at vera vanligt forrætningsgongd.

Útlendskar iløgur kærkomnar

-Men er ikki „vandi“ fyri, at tað verða útlendingar, sum fara við virkjum?

-Um tað skuldi hent, at útlendingar eru villugir at gera iløgur í Føroyum, hvør er so skaðin í tí? Teir hava gjørt munandi iløgur í alivinnuna í Føroyum, og tað hevur kanska verið við til at fáa skil á alivinnuna.

Halda privatir fyri tað turra spott

Guttormur Djurhuus heldur tað annars vera at halda tann privata kapitalin fyri tað turra spott, tá Framtaksgrunnurin bjóðar privatum minoritetspostar í Fiskavirking.

-Tað vita teir væl, at eingin fer saman við teimum við minoritetspostum.

-Hví verður tað gjørt? -Tað er fyri at vísa, at eingin privatkapitalur er til. Men sjálvandi fær tú ongan privatkapital til vega á henda hátt.

Guttormur Djurhuus visir á, at tað hevur víst seg, at nakað av privatkapitali er bæði í Tvøroyri, Eiði og í Runavík.

-Tá talan annars er um almennar pengar, má tingið á ein ella annan hátt hava møguleika at leggja uppí og steðga hesi vitleysu burturblakingini av almennum pengum. Uppá tann mátan, sum Framtaksgrunnurin hevur arbeitt, so skuldi hann ongantið verið komin.

Fer henda seinasta Framtaksloysnin at virka í praksis, so sær svart út fyri tann privata kapitalin í okkara høvuðsvinnu sigur Guttormur Djurhuus.

-Eg havi sera líta tiltrúgv til, at tað almenna gjøgnum

Framtaksgrunnin nú skal koyra okkara høvuðsvinnu.

-Tá hugsað verður um 80-tíni, heldur tú tá, at tað er betri at teir privatu reka vinnuna?

-Ja, um teir almennu pengarnir verða hildnir burtur, og tað privata fær ábyrgd og teir kunnu fara á heysin, um teir ikki klára seg. Støðan í 80-unum var tann, at eingin slapp at fara á heysin.

Kreditorloysnir av tí ringa

Guttormur Djurhuus heldur kreditorloysnir vera av tí ringa, tí sermerki við teimum er, at tú fær skrivað skuld niður til júst har, tú ikki klárar teg. Tí eigur Fiskavirking at fara á húsangang nú.

-Men sum støðan er við fiskaprisum og eftirspurning, sær tað so ikki svart út fyri Føroyum sum fiskivinnutjóð?

-Nei. Prisirnir eru ikki vánaligir. Kanska prisirnir á tí, sum vit hava lagt okk-

um mest eftir eftir Fiskasølumodellinum eru vánaligir. Tað er jú frystur blokkur og ikki serliga specialiseraðar vørur. Tann prisurin er ikki høgur. Men annars er fiskaprisurin úti í heimi ikki niðurgangandi, tað er heldur tvørturímóti.

-Men hvussu ber tað so til, at meginparturin av okkara fiski fer av landinum óviðgjørdur?

-Um tað landsbúskaparliga er best, at hann fer óviðgjørdur av landinum, eigur hann tað. Annars er tað so, at prisurin á fiskum fiski er altíð hægri enn á frystum fiski. Og tey flestu av okkara virkjum hava lagt seg eftir at framleiða frysta vørur. Tú kanst fáa munandi hægri pris við at útflyta fisk fløk enn fryst, men tað er so nógv lættari at framleiða og selja fryst fløk. Skal tú selja fisk fløk mást tú hava eina væl-virkandi sølu. Og tað er nettopp hetta, sum er trupuleikin og hevur verið tað. Eg havi einki sæð til, at Fiskasølan hevur lagt á annan bóg, síðani hon varð endurskipað. Og við tí modellinum, sum ein nú ætlar at loysa trupulleikarnar uppá, so heldur alt fram uppá sama máta, og harvið fáa vit heldur ikki tað, sum vit áttu at fingið meira fyri fiskin.

-Um ein nú letur Fiskavirking fara, so noyðist sölulíðið at hugsa seg um og endurnýggja seg. Tað eru tí fleiri ting, sum tala fyri ikki at bjarga Fiskavirking, um tankin aftanfyrir er fyri harvið at bjarga Fiskasølu.

tíðindablaðið
SOSIALURIN
BOX 76 · 110 Tórshavn

ÓKEYPIS
Sosialurin
rindar
postgjaldið

Ja!

Undirritaði tekur seg sum haldara av Sosialinum - og fái blaðið 5 ferðir um vikuna.

- ☐ Haldarar í Føroyum: 235,-/ársfj.
☐ Haldarar í Danmark: 425,-/ársfj.
☐ Haldarar í Danmark: (5 bl. í senn): 340,-/ársfj.
☐ Onnur lond: Ymiskir prísr

Til ber altíð at gerast haldari og góldið verður bert fyri blaðini, ið eftir eru av ársfjórðinginum

Navn:

Bústaður:

Postnr., bygð/byur:

Tlf.:

Undirskrift: